

Nr 41

Utlåtande i anledning av väckt motion om tandvårdens inordnande i sjukkasseverksamheten.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 13, vilken behandlats av andra lagutskottet, har herr *Holmberg m. fl.* hemställt »att riksdagen beslutar i princip uttala sig för att tandvården skall inordnas i sjukkasseverksamheten och i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om förslag till ett snabbt förverkligande av denna åtgärd».

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande får utskottet, i den mån redogörelse härför icke lämnas i det följande, hänvisa till motionen II: 12.

Gällande bestämmelser

Enligt 14 § andra stycket *sjukförsäkringslagen* gäller att lagens regler om ersättning för utgifter för läkarvård även skall avse utgifter för vissa slag av tandläkarvård, nämligen sådan behandling, som angives i en av Konungen fastställd förteckning och som meddelas vid centraltandpoliklinik, tandläkarhögskola eller allmänt sjukhus. Enligt nämnda förteckning utgår ersättning enligt vad nu sagts vid tandläkarvård avseende tand- och käkkirurgi, käkortopedi, käkprotetik samt annan behandling av käkskada av svårare beskaffenhet samt för viss rådfrågning och undersökning.

Tidigare behandling av förevarande fråga

I propositionen angående de nu gällande bestämmelserna, *proposition nr 178* till 1953 års riksdag, uttalade *föredragande departementschefen* att det av ekonomiska och andra skäl ej var möjligt att då slutligt lösa tandvårdsfrågan i stort.

Vid 1956 års riksdag väcktes i motioner (I: 388 och II: 280) yrkanden med samma innebörd som förevarande motionsyrkande. Motionerna behandlades av *andra lagutskottet*, som i ärendet inhämtade yttranden från medicinalstyrelsen och riksförsäkringsanstalten. I båda yttrandena avstyrktes bifall till motionerna. Medicinalstyrelsen erinrade därvid om pågående starka utbyggnad av folktandvården. Riksförsäkringsanstalten framhöll bl. a., att ett inordnande i sjukförsäkringen av ersättning för »enklare tandlagningar» syntes av både ekonomiska och andra skäl icke vara tillrådligt. I sitt av *riksdagen* godkända utlåtande (nr 56) anförde utskottet bl. a., att med hänsyn till att ersättning för tandvård var en nyhet

inom sjukförsäkringen och till att erfarenheterna därav ännu var mycket begränsade samt med beaktande av den pågående utbyggnaden av folktandvården det saknades anledning att till prövning upptaga frågan om att utsträcka möjligheterna till ersättning för tandvård. Utskottet förklarade sig vidare helt ansluta sig till riks-försäkringsanstaltens mening att ett inordnande i försäkringen av »enklare tandlagningar» av ekonomiska och andra skäl icke syntes vara tillrådligt.

I *proposition nr 75 till 1960 års riksdag*, vilken avsåg ändringar i folkpensioneringslagen m. m., behandlade *föredragande departementschefen, statsrådet Nilsson*, frågan om socialförsäkringens samordning och komplettering. Härvid framhöll han, att tidpunkten syntes synnerligen lämpad för en översyn i samordningens och kompletteringens tecken. Vägledande för en sådan översyn borde vara bl. a. att luckor och brister i försäkringsskyddet borde fyllas, om de motsvarades av angelägna behov. I fortsättningen framhölls bl. a., att även de frågor som sammanhänge med ersättning för sjukvård m. m. vid sjukdom och invaliditet måste uppmärksammas vid översynen.

Vid samma riksdag väcktes i motion (II: 96) yrkande med samma innebörd som det förevarande. Motionen behandlades av *andra lagutskottet*, som i sitt av *riksdagen* godkända utlåtande (nr 39) yttrade:

I föreliggande motion begäres, att den allmänna sjukförsäkringen skall utvidgas till att omfatta alla former av tandvård. För närvarande ersättes sådan vård endast i mycket begränsad utsträckning, nämligen då vården meddelats vid centraltandpoliklinik, tandläkarhögskola eller allmänt sjukhus samt avsett vissa angivna, mera komplicerade behandlingsformer.

Riksdagen har tidigare tagit ställning till yrkanden av liknande innebörd som i föreliggande motion. I sitt av riksdagen godkända utlåtande i nämnda fråga, nr 56 år 1956, hänvisade andra lagutskottet bl. a. till ett av medicinalstyrelsen i ärendet avgivet yttrande, vari styrelsen erinrade om att folktandvården var under stark utbyggnad samt att vidgade möjligheter till nedbringande av den enskildes kostnader för tandvård därigenom skulle uppstå. Styrelsen fann mot bakgrunden härav att anledning saknades att utvidga ersättningsmöjligheterna för tandvård, i synnerhet som ersättning för sådan vård i Sverige var en nyhet och tillräcklig erfarenhet därav icke vunnits. Vidare förklarade sig utskottet dela en av riks-försäkringsanstalten i remissyttrande i ärendet uttalad uppfattning, att ett inordnande i sjukförsäkringen av »enklare tandlagningar» av både ekonomiska och andra skäl icke syntes tillrådligt.

Under hänvisning till det anförda hemställde utskottet, att motionen icke måtte föranleda någon åtgärd.

Utskottet

I förevarande motion hemställes, att den allmänna sjukförsäkringen skall utvidgas till att omfatta alla former av tandvård. För närvarande ersättes sådan vård endast i mycket begränsad omfattning, nämligen då vården meddelats vid centraltandpoliklinik, tandläkarhögskola eller allmänt sjukhus samt avsett vissa angivna, mera komplicerade behandlingsformer.

Riksdagen har såväl 1956 som 1960 haft att taga ställning till motionsyrkanden av liknande innebörd som det förevarande. I sina av riksdagen godkända utlåtanden i frågan 1956 och 1960 hänvisade andra lagutskottet till av medicinalstyrelsen och riksförsäkringsanstalten 1956 avgivna yttranden. Medicinalstyrelsen framhöll i sitt yttrande, att folktandvården var under stark utbyggnad samt att vidgade möjligheter till nedbringande av den enskildes kostnader därigenom skulle uppstå. Mot bakgrunden härav fann styrelsen att anledning saknades att utvidga ersättningsmöjligheterna för tandvård, i synnerhet som ersättning för sådan vård var en nyhet och tillräcklig erfarenhet därav icke vunnits. Riksförsäkringsanstalten framhöll bland annat, att ett inordnande i sjukförsäkringen av »enklare tandlagningar» av både ekonomiska och andra skäl icke syntes tillrådligt. Under hänvisning till det anförda fann sig utskottet icke kunna biträda motionerna.

Sedan frågan senast var föremål för behandling har icke inträffat någonting av beskaffenhet att föranleda ändrat ställningstagande. Utskottet hemställer därför,

att förevarande motion, II: 13, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 18 april 1961

På andra lagutskottets vägnar:

AXEL STRAND

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herrar Strand, Nils Elowsson, Axel Svensson, fru Hamrin-Thorell*, fru Carlqvist, fru Gärda Svenson, fröken Nordström och herr Virgin*;

från andra kammaren: herrar Anderson i Sundsvall, Nilsson i Göteborg, Lundberg*, Rimmerfors, fröken Wetterström, herrar Odhe, Wahlund* och fru Ekendahl*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.